

Posudek konzultantky diplomové práce

Jméno diplomanta: **Jana Stonawská**
Téma: **Vliv udržitelnosti na rozhodování člena statutárního orgánu**
Rozsah práce: 171 820 znaků
Datum odevzdání práce: 14. 12. 2024

1. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Udržitelnost je jedním ze zásadních témat nejen v politice, ale i v právní vědě. Vzhledem k tomu, že podnikatelé jsou považováni za klíčové aktéry při dosahování udržitelnosti, je toto téma mimořádně závažné a aktuální i pro obchodní právo. Jednou z otázek, kterou je třeba řešit, je, nakolik je statutární orgán, resp. jeho člen při rozhodování povinen zohlednit jednotlivé aspekty udržitelnosti. Téma diplomové práce je proto možné hodnotit jako vysoce aktuální.

Udržitelnost je téma, které je zkoumáno z různých náhledů řadou vědních oborů a na úrovni různých (zejm. mezinárodních) organizací. To nevyhnutelně vede k obrovskému množství materiálů, jež je velmi obtížné přehlédnout. V oblasti soukromého práva je naopak problematika udržitelnosti, resp. nasazení soukromoprávních nástrojů k jejímu dosažení, teprve na počátku výzkumu, zdroje je navíc třeba hledat převážně v zahraničí. Diplomantka se tak na jedné straně musela vypořádat s obrovským množstvím materiálů různého původu a stupně závaznosti, jednak s omezeným objemem právnických zdrojů. Pro zvládnutí tématu pak bylo nezbytné ovládnout právo obchodních korporací, ale orientovat se rovněž v dalších právních oborech (deliktním právu), a to včetně oborů veřejnoprávních. Zvolené téma lze z uvedených důvodů považovat za spíše náročné.

2. Formální a systematické členění práce

Diplomová práce je rozdělena do čtyř částí, které jsou doplněny úvodem a závěrem.

V úvodu autorka poukazuje na klíčový význam udržitelnosti na řízení obchodních korporací a vymezuje cíle diplomové práce.

První část je věnována vymezení udržitelnosti. To je namístě, neboť se jedná o neurčitý pojem, jenž je chápán v různých oborech, ale často i mezi jednotlivými vědci téhož oboru, velmi odlišně.

Druhá část se zaměřuje na předpoklady rozhodování o udržitelnosti. Je upozorněno, že ač byla udržitelnost v právu obchodních společností dlouho předmětem zejm. *soft law*, s ohledem na nedostatečné výsledky se postupně přechází k právně závazné regulaci (*hard law*). V této souvislosti se práce zabývá přípustností porušení právních norem, je-li to v zájmu společnosti; dospívá přitom k závěru, že povinnost legality není absolutní. Následně jsou specifikovány nástroje, které mohou přispět k naplnění udržitelnosti: přímé povinnosti obsažené v právních předpisech a motivační nástroje. Zmíněny jsou výhody (zlepšení výkonnosti, konkurenceschopnost, dobré jméno) a nevýhody (finanční a časová náročnost, nevýhoda prvního hráče) přijímání opatření k dosažení udržitelnosti. Zároveň je poukázáno na rizika, která souvisí s nezohledňováním jednotlivých aspektů udržitelnosti (*non-compliance*).

Jádro práce představuje třetí část, jež usiluje o zodpovězení otázky položené v úvodu práce, tj. za jakých podmínek „*člen statutárního orgánu obchodní společnosti dodrží povinnost péče řádného hospodáře při přijímání udržitelných opatření*“ (s. 3). Nejdříve je stručně vymezena povinnost postupovat s péčí řádného hospodáře a definován zájem společnosti. Je poukázáno na dilema statutárního orgánu, který rozhoduje mezi krátkodobými a dlouhodobými zájmy společnosti, přičemž je vyvozeno, že důraz na krátkodobé zájmy může být v konfliktu s opatřeními k dosažení udržitelnosti. Práce poukazuje na skutečnost, že vzhledem ke komplexnosti problematiky udržitelnosti bude třeba nedostatek znalostí členů statutárního orgánu řešit pomocí delegace. Závěr

kapitoly je věnován možnostem zakotvit povinnost k dosahování udržitelnosti v zakladatelském právním jednání, popř. usnesení valné hromady a postupu pro případ, že takové ustanovení není součástí vnitřního řádu obchodní korporace.

Poslední (čtvrtá část) je věnována směrnicí o náležitě péči podniků v oblasti udržitelnosti (CSDDD). Je poukázáno na odlišnou textaci návrhu směrnice, který počítal se zavedením konkrétních povinností členů statutárního orgánu. Přes nepřijetí původního návrhu však CSDDD podle diplomové práce výrazně ovlivní rozhodování člena statutárního orgánu, a to zejm. ve směru volby smluvních partnerů.

Práce je zakončena závěrem, který přehledně shrnuje nejdůležitější zjištění, jež byla v rámci práce učiněna.

3. Vyjádření k práci

Práce byla vypracována s velkou pečlivostí a na základě zpracování rozsáhlého množství materiálů, a to jak domácího, tak (především) zahraničního původu. Diplomantce se přitom podařilo vyhnout se odbíhání k zajímavým, leč pro cíl diplomové práce nadbytečným tématům. Tvzení a závěry v práci jsou přitom zhusta doloženy konkrétními příklady či uskutečněnými výzkumy. Příkladem může být doložení existence povinností a motivačních mechanismů, které jsou obsaženy na různých místech právního řádu. Stejně tak je třeba pochválit ilustraci tlaku soukromoprávních subjektů na udržitelnost na příkladu úvěru navázaného na udržitelnost („Sustainability Linked Loan“ od Komerční banky, s. 26) či černé listiny KBC. Rovněž je třeba ocenit, že závěry práce jsou opírány nejen o dokumenty z provenience EU, ale zohledněny jsou též zahraniční úpravy vybraných členských států (např. Francie, Německo).

Za největší nedostatek práce považuji skutečnost, že některé myšlenky působí nedokončeně. Například je správně poukázáno na komplikovanost problematiky udržitelnosti a nezbytnost zapojit odborníky, o delegaci je nicméně pojednáno jen velmi obecně, bez specifik týkajících se udržitelnosti (srov. s. 35-38). V některých případech je pak argumentace nejasná, příkladem může být povinnost legality člena statutárního orgánu (viz dotazy k obhajobě).

Přesto lze uzavřít, že diplomová práce je velmi kvalitním počinem, který bezesporu naplňuje kritéria kladená na tento typ kvalifikační práce.

4. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Cílem diplomové práce je „určit, za jakých podmínek člen statutárního orgánu obchodní společnosti dodrží povinnost péče řádného hospodáře při přijímání udržitelných opatření“ (s. 3). Tohoto cíle bylo dosaženo.
Samostatnost při zpracování tématu	Není důvodu se domnívat, že by diplomantka práci nezpracovala samostatně. Diplomantka práci pravidelně konzultovala. Protokol o výsledku kontroly na plagiáty práce pak zjistil nejvyšší dosaženou míru shody 1 %.
Logická stavba práce	Stavba práce je logická, výklad postupuje od obecného (vymezení udržitelnosti) k zvláštnímu (vliv udržitelnosti na rozhodování); pojednání je zakončeno specifickou problematikou CSDDD, která má na formování povinností členů volených orgánů bezesporu velký vliv.
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů, citace)	Diplomantka pracuje se zdroji způsobem pro vědecké práce obvyklým. Cizojazyčné zdroje převažují nad materiály v českém jazyce.
Hloubka	Analýza je ve většině práce dostatečná.

provedené analýzy	
Jazyková a stylistická úroveň	Text je srozumitelný, plynulý a čtenářsky přístupný. Odkazuje-li tvrzení na více poznámek pod čarou, je čísla těchto poznámek nezbytné oddělit čárkou (např. s. 4, 13). Gramatické chyby (zejm. chybějící interpunkce) či překlady se v práci vyskytují v omezené míře (např. s. 22, 26, 27, 37).

5. Otázky k zodpovězení při obhajobě

- Diplomantka připomíná, že udržitelnost zahrnuje (tři) vzájemně provázané oblasti, ke kterým by se mělo přistupovat rovnocenně (s. 5, srov. též s. 11, 57). Zmiňuje, že společnosti mohou v praxi větší důraz klást na jednotlivé aspekty. Jak je tomu se zákonodárci (v západních ekonomikách) – věnují všem třem oblastem rovnoměrnou pozornost?
- Na s. 15 je v rámci analýzy povinnosti legality uvedeno, že povinnost legality není absolutní („*existuje prostor pro úpravu stávajících přístupů*“), v následujícím textu se však stanoví, že loajalita k obchodní společnosti nesmí být nadřazena loajalitě vůči právním normám. V závěru podkapitoly přesto text uzavírá, že povinnost legality není absolutní (s. 16-17, znovu s. 58). Prosím o vysvětlení tohoto rozporu v rámci obhajoby.
- K začlenění povinnosti člena statutárního orgánu zohledňovat při rozhodování udržitelnost do CSDDD (navrhovaný čl. 25) nakonec nedošlo (s. 48-50). Jaké výhody a nevýhody toto rozhodnutí zákonodárce má? A znamená CSDDD i přes absenci výše zmíněného ustanovení posun při rozhodování členů statutárních orgánů o udržitelnosti (mimo oblast smluvních vztahů v dodavatelských řetězcích)?

6. Doporučení k obhajobě, navržený klasifikační stupeň

Vzhledem k výše uvedenému doporučuji diplomovou práci k obhajobě. V závislosti na průběhu obhajoby navrhuji klasifikovat práci klasifikačním stupněm **výborně nebo velmi dobře**.

V Praze dne 3. 1. 2025

doc. JUDr. Lucie Josková, Ph.D., LL.M., konzultantka diplomové práce